

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
навчально-методичної конференції**

**«СИНЕРГІЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ І ПОТРЕБ
РИНКУ ПРАЦІ: НОВІ ПІДХОДИ У
ВИЩІЙ ОСВІТІ»**

3 березня 2026 року

Вінниця – 2026

Синергія освітніх інновацій і потреб ринку праці: нові підходи у вищій освіті : зб. тез доп. навч.-метод. конф., Вінниця, 3 берез. 2026 р. / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2026. 828 с.

У збірнику матеріалів конференції представлено результати наукових досліджень та практичних напрацювань, присвячених актуальним питанням трансформації сучасної освіти (зокрема медичної) в умовах глобальної цифровізації. Висвітлено ключові аспекти інтеграції європейських стандартів у вітчизняний освітній простір; впровадження в освітній процес інноваційних технологій (ШІ, VR/AR, e-learning симуляційне навчання), інструментів гейміфікації. Розглянуто реалізацію інтердисциплінарних підходів та новітніх педагогічних стратегій, кращих освітніх практик у підготовку фахівців.

Особливу увагу приділено питанням формування професійних компетентностей, удосконаленню методів контролю знань; відповідності освітніх програм тенденціям розвитку вітчизняного та світового ринків праці; удосконаленню внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, а також дотриманню принципів академічної доброчесності як фундаменту якості освіти.

Видання розраховане на науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, здобувачів освіти, працівників медичної галузі, які цікавляться впровадженням інновацій у педагогічну практику.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Петрушенко В. В.**, д-р. мед. наук, професор

Відповідальний секретар – **Мазур Г. М.**, в. о. начальника навчального відділу

Члени редакційної колегії:

Белов О. О., д-р. мед. наук, доцент., **Заїчко Н. В.**, д-р мед. наук, професор, **Назарчук О. А.**, д-р мед. наук, професор, **Орлова Н. М.**, д-р мед. наук, професор, **Пипа Л. В.**, д-р мед. наук, професор, **Поліщук С. С.**, д-р мед. наук, професор, **Пшук Н. Г.**, д-р мед. наук, професор, **Чорна В. В.**, д-р мед. наук, доцент, **Шінкарук-Диковицька М. М.**, д-р мед. наук, професор, **Браткова О. Ю.**, канд. мед. наук, доцент, **Гуцол В. В.**, канд. фарм. наук, доцент, **Михайлова І. В.**, канд. хім. наук, доцент, **Піліпонова В. В.**, канд. мед. наук, доцент, **Таран І. В.**, канд. мед. наук, доцент, **Якименко О. Г.**, канд. мед. наук, доцент

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

- Шкарупа В. М., Кисельова Т. М., Тереховська О. І., Гуменюк Л. Д.,** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Світовий досвід інтерактивних та імерсивних освітніх технологій в гістології....* 365
- Школьнікова Т. Ю., Вергелес К. М., Школьніков В. С.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Освітні інновації як відповідь на виклики сучасного ринку праці* 369
- Юрченко П. О., Шкарупа В. М.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Сучасні інноваційні освітні технології та цифровізація навчання: використання штучного інтелекту та трансформація ролі викладача* 373
- Яремчук Л. В., Буртяк Н. Г.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Інновації в медичній освіті, як потреба ринку праці ...* 375

ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ, ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ, ІНТЕГРАТИВНІ ПІДХОДИ В ОСВІТІ

- Барська О. В., Іванов В. П., Музика Н. О.,** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Психологічні принципи викладання у студентів 6-го курсу медичного університету в умовах воєнного стану.....* 377
- Беднарчик Т.Р.** Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. **Беднарчик М. В.** Вінницький медичний фаховий коледж ім. акад. Д. К. Заболотного. *Традиції медичної етики сучасної Індії.....* 379
- Бобело В. С.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Філософія «soft skills»: роль гуманітарних дисциплін у формуванні критичного мислення лікаря ХХІ століття.....* 383
- Бондар С. А., Гармаш Л. Л., Дмитренко С. В., Анфілова М. Р., Пічкур О. М., Михайлюк Б. В.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Актуальність викладання теми «Хвороби придатків шкіри» студентам спеціальності «Медсестринство з косметологією».....* 389
- Ващук В. А., Діденко Н. О., Гарник М. С., Очеретнюк А. О.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Формування екологічної культури здобувачів вищої освіти на кафедрі фармацевтичної хімії.....* 391
- Вишар Г. О., Шаповал І. І., Шкарівський Ю. Л., Станіславчук М. А.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Забезпечення якості та динаміка роботи у вищій освіті.....* 394
- Гайструк Н. А.** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. **Вакуленко Л. О.** Медичний Центр «МЕДЛАЙТ», м. Київ., **Гайструк А. Н., Матвійчук С. О., Матвійчук М. О., Каніковська А. О.,** Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. *Інтегрована концепція*

Бобело В. С.

Кафедра філософії та суспільних наук
Вінницький національний медичний
університет ім. М. І. Пирогова

ФІЛОСОФІЯ «SOFT SKILLS»: РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЛІКАРЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

Процеси трансформації сучасної вищої медичної освіти в Україні відбуваються в умовах інтенсивного технологічного поступу. Впровадження систем штучного інтелекту, масштабна цифровізація діагностичних алгоритмів та утвердження парадигми персоналізованої терапії докорінно змінюють характер професійної діяльності. Однак, ґрунтовний аналіз запитів ринку праці та освітніх стандартів свідчить про виразну закономірність: висока технологічність галузі не лише не нівелює роль людського чинника, а й актуалізує потребу у фахівцях із високим рівнем розвитку м'яких навичок (*soft skills*).

Безперечно, у сучасних реаліях пріоритетом для роботодавців стає постійний розвиток персоналу через підвищення кваліфікації та перенавчання. Ефективність працівника та його здатність залишатися продуктивним роками прямо залежать від обсягу інвестицій у його навчання. Щоб бути конкурентним на ринку, що швидко змінюється, фахівцеві необхідно не лише інвестувати у власний ріст, а й майстерно поєднувати професійні (*hard skills*), особистісні (*soft skills*) та фундаментальні (*meta skills*) навички.

М'які навички (*soft skills*) – це сукупність неспеціалізованих, ситуативно зумовлених умінь та особистісних характеристик, що мають універсальний характер і можуть бути імплементовані у будь-яку сферу професійної діяльності. На відміну від вузькопрофільних компетенцій, цей інструментарій спрямований на стратегічну розбудову кар'єри та верифікацію фахової репутації в соціумі. Оскільки *soft skills* не мають формалізованих стандартів здобуття у закладах вищої освіти, їхній генезис відбувається перманентно

протягом усього життя індивіда під детермінованим впливом процесів виховання, соціалізації та рефлексії власного життєвого досвіду.

У структурі надпрофесійних компетентностей центральне, системостворче місце посідає критичне мислення. В сучасному науковому дискурсі воно розглядається не лише як логічна операція, а й як когнітивна здатність здійснювати багаторівневий аналіз інформаційних потоків, ідентифікувати приховані маніпулятивні впливи та приймати методологічно обґрунтовані, зважені рішення в ситуаціях пізнавальної невизначеності.

Для науково-педагогічних працівників кафедр, на яких викладаються дисципліни суспільного спрямування цей контекст зумовлює потребу докорінного переосмислення ролі гуманітарного блоку дисциплін у підготовці майбутнього лікаря. Філософія та історія у медичному ЗВО мають вийти за межі суто теоретичного інформування чи репродуктивного засвоєння історико-філософського наративу. Зазначені дисципліни мають трансформуватися у динамічний практичний майданчик для інтенсивного формування когнітивного апарату студента.

Саме розвинена філософська культура мислення зазвичай виступає інтелектуальним фільтром, що дозволяє майбутньому клініцисту не лише застосовувати готові клінічні протоколи, а й критично рефлексувати над ними. Це закладає фундамент для розуміння етичних і ціннісних меж використання інновацій та дозволяє вибудувати деонтологічно вивірену комунікацію в системі «лікар – пацієнт».

Своєю чергою, історичний досвід медицини забезпечує тяглість етичних стандартів та професійної діяльності. Він надає майбутньому фахівцю необхідні світоглядні орієнтири, що дозволяють крізь призму складного діагнозу бачити цілісну особистість. Такий підхід є ключовою вимогою сучасного людино-центрованого вектора в європейському освітньому просторі, де гуманітарна складова виступає гарантом збереження антропологічного виміру медицини в епоху її глобальної технічної трансформації.

Філософський фундамент підготовки лікаря ХХІ століття у межах розвитку «м'яких навичок» (soft skills) закладається через глибоке осмислення епістемології як методологічної основи доказової медицини (evidence-based medicine). У сучасну епоху, коли лікар оперує колосальними масивами даних, здатність до логічного висновку трансформується з академічної навички у життєво необхідну професійну компетентність. Опанування операцій аналізу, синтезу, індукції та дедукції дозволяє фахівцю здійснювати впевнений перехід від емпіричного спостереження за розрізненими симптомами до раціонально обґрунтованого діагнозу. Такий підхід перетворює клінічний протокол із догматичної інструкції на динамічну наукову рекомендацію, яку лікар здатен критично рефлексувати в контексті кожного унікального клінічного випадку. Розуміння принципів верифікації та фальсифікації гіпотез [1] стає інтелектуальним фільтром, що захищає свідомість медика від когнітивних упереджень та маркетингових маніпуляцій, формуючи професійну чесність і здатність чітко усвідомлювати межі власного знання.

Логічним продовженням цього когнітивного базису є аксіологічна підготовка, зосереджена на фундаментальних ціннісних орієнтирах – житті, здоров'ї та людській гідності. В умовах тотальної цифровізації саме гуманітарні дисципліни закладають етичну ієрархію, де благо пацієнта залишається незмінним критерієм-атрактором. Це дозволяє інтерпретувати медичне втручання не як суху технічну маніпуляцію, а як відповідальний етичний акт. Аксіологія формує «етичний компас» лікаря, де емпатія виступає не як емоційна вразливість, а як професійний інструмент розуміння екзистенційного контексту людини. Наповнення зазначених моделей залежить від індивідуального смислового поля особистості. Професійна діяльність майбутнього фахівця структурується автентично, базуючись на його ціннісних орієнтирах, професійній самосвідомості та персональному сприйнятті свого місця у фаховому середовищі [2, с. 59]. Така підготовка дозволяє майбутньому спеціалісту впевнено розв'язувати складні деонтологічні дилеми та

протистояти дегуманізації медицини, зберігаючи високі смисли професії за межами формальних інструкцій.

Завершальним, інтегрувальним елементом цього виховного базису постає історичний аналіз, що розкриває перед студентом динаміку наукових революцій [3] та еволюцію медичних парадигм. Дослідження генезису медицини – від патологоанатомічної моделі до молекулярно-генетичної та цифрової – вчить фахівця адаптивності та інтелектуальної гнучкості. Історичний аналіз показує шлях медикалізації лікарень: від середньовічних притулків, де медицина була «кризовою» і лише усувала патологію, до сучасних інвайроментальних систем, що регулюють складну взаємодію людини з довкіллям [4, с. 74]. Історія тут виступає не як перелік хронологічних дат, а як стратегічне джерело досвіду, де рефлексія над помилками минулого виховує наукову скромність та культуру самоаналізу. Це дає змогу лікарю об'єктивно оцінювати межі сучасних методів і розуміти відносність сьогоденних стандартів у безперервному поступі пізнання. Таким чином, синергія філософії, етики та історії формує цілісну культуру мислення, що поєднує логічну точність, моральну відповідальність та історичну мудрість.

У дидактичній системі сучасної медичної освіти критичне мислення виступає фундаментальним методологічним містком, що забезпечує трансляцію теоретичних конструктів у практичну площину диференційної діагностики. Цей когнітивний механізм базується на безперервній інтелектуальній рефлексії та деконструкції типових упереджень – від «ефекту ореола» до «передчасного закриття діагнозу» чи конформістського «групового мислення». Формування навички наукового скептицизму та здатності ставити під сумнів очевидні феномени дозволяє майбутньому фахівцю виходити за межі лінійного алгоритму, розпізнаючи атипові клінічні патерни, що зазвичай нівелюються при спрощеному підході. Це критично важливо, адже, за Д. Канеманом, «все, що завантажує вашу робочу пам'ять, водночас ослаблює вашу здатність мислити» [3, с. 34], що й призводить до подібного нівелювання.

Паралельно з цим соціально-гуманітарна підготовка суттєво розширює горизонти професійного світогляду, впроваджуючи важливу методологічну дихотомію: розрізнення біологічної хвороби (disease) як об'єктивного патологічного процесу та соціального переживання недуги (illness) як суб'єктивного соціокультурного стану пацієнта. Аналіз соціальних детермінант – від аксіології релігійних переконань до специфіки культурного середовища – стає гносеологічною основою людиноцентрованої (пацієнтоорієнтованої) моделі. Завдяки такому підходу лікар еволюціонує від ролі технічного оператора до статусу аналітика, здатного осягнути життєвий контекст особистості як інтегральний чинник одужання.

У межах цієї парадигми професійна комунікація втрачає статус суто інформаційного обміну, трансформуючись у потужний інструмент терапевтичного впливу. Використання класичних технік аргументації та методу сократівського діалогу дозволяє лікарю професійно інтегрувати ірраціональний дискурс пацієнта (його страхи та когнітивні опори) у русло доказової терапії, значно посилюючи комплаєнс (відповідність). Зрештою, висока культура діалогу стає запорукою конструктивної взаємодії всередині медичних колективів, формуючи сприятливий мікроклімат для реалізації міждисциплінарної командної стратегії.

Завершальним етапом актуалізації «м'яких навичок» (soft skills) у професійній траєкторії лікаря є формування фахівця, здатного до системного синтезу знань та герменевтичного розуміння цілісної особистості. У сучасному медичному дискурсі, де домінує тенденція до фрагментарної вузької спеціалізації, саме фундаментальний гуманітарний фундамент (background) виступає інтегрувальним чинником. Він дозволяє випускнику виходити за межі (transcend) ізольованого патологічного процесу, сприймаючи людину в нерозривній єдності її біологічних, психологічних та соціокультурних вимірів. Такий цілісний (holistic) підхід конвертується у стратегічну конкурентну перевагу на ринку праці, забезпечуючи високу затребуваність фахівця як у первинній ланці, так і в сегментах високотехнологічної медицини.

Окрім клінічної прагматики, гуманітарний базис гарантує лікарю етичну стійкість в архітектоніці складних професійних рішень. Сформована біоетична компетентність стає тим внутрішнім імперативом, що дозволяє аргументовано діяти в епіцентрі гострих моральних дилем – від розподілу (distribution) обмежених ресурсів до біоетичних викликів репродуктології та танатології. Це має фундаментальне значення для професійного довголіття: наявність стійкої системи ціннісних координат мінімізує ризики психологічного вигорання, спричиненого «моральним розладом» (moral distress), та нівелює стан ціннісного розладу (anomie) у професійній діяльності.

Ключовим результатом інтеграції гуманітарної складової є також інтелектуальна адаптивність лікаря до динамічних змін у науковій парадигмі. Розвинений когнітивний апарат та розуміння епістемологічної логіки наукового поступу забезпечують готовність до безперервного навчання протягом усього життя (Lifelong Learning). Лікар, який володіє філософським фундаментом, сприймає новітні концепції та цифрові інструменти не як механічний набір інструкцій, а як логічний етап еволюції знання. Це гарантує сталу конкурентоспроможність у світі стрімкого зростання інформації, утверджуючи статус лікаря як інтелектуального лідера та гуманіста сучасної епохи.

Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що трансформація сучасної медичної освіти в умовах синергії інновацій та запитів ринку праці потребує відновлення органічного зв'язку між природничо-науковими знаннями та гуманітарним базисом. У цій системі історичне та філософське знання постають не просто факультативними наративами, а методологічним підґрунтям підготовки клініциста, забезпечуючи формування критичного мислення як фундаментальної м'якої навички (soft skill).

Осмислення епістемологічних засад доказової медицини та історико-філософський аналіз генезису медичних парадигм – від середньовічної «кризової» моделі до сучасних інвайронментальних систем – озброює майбутнього фахівця інтелектуальною гнучкістю. Такий підхід дозволяє лікарю не лише ефективно оперувати цифровими алгоритмами, а й зберігати

антропологічний вимір медицини, розв'язувати складні деонтологічні дилеми та підтримувати професійну стійкість у контексті безперервного поступу знань.

Список використаних джерел:

1. Поппер К. Логіка наукового відкриття. Огляд деяких фундаментальних проблем / пер. з англ. під кер. О. Є. Оліфер. Актуальні проблеми духовності. 2021. Вип. 22. С. 170–192.

2. Мельничук І. М. Філософсько-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій. Медична освіта. 2012. № 3. С. 55–60.

3. Кун Т. Структура наукових революцій / пер. з англ. О. Васильєва. Київ : Port-Royal, 2001. 228 с.

4. Лозинський Р. Простір, влада і дисципліна у творах Мішеля Фуко. Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної, туризмологічної та екологічної науки : матеріали II-ї міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 15 жовт. 2020 р.). Тернопіль : Вектор, 2020. С. 72–76.

5. Канеман Д. Мислення швидко й повільно / пер. з англ. М. Яковлєва. 5-те вид. Київ : Наш Формат, 2021. 480 с.

УДК 616.5-002

Бондар С. А., д-р мед. наук, професор
Гармаш Л. Л., канд. мед. наук, доцент
Дмитренко С. В., д-р мед. наук, професор
Анфілова М. Р., д-р мед. наук, професор
Пічкур О. М., Михайлюк Б. В.
Кафедра шкірних та венеричних хвороб
з курсом ПО
Вінницький національний медичний
університет ім. М. І. Пирогова

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ХВОРОБИ ПРИДАТКІВ ШКІРИ» СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДСЕСТРИНСТВО З КОСМЕТОЛОГІЄЮ»

Хвороби придатків шкіри залишаються однією з найбільш актуальних медичних проблем сьогодення через тенденцію до зростання кількості пацієнтів